

Moje czy Twoje? Struktura procesu zabierania głosu w zespołach dążących do konsensusu decyzyjnego.

Promotor: prof. dr hab. Andrzej Nowak

Streszczenie:

Istniejące prace dotyczące procesu zabierania głosu (turn-taking) w dyskusji grupowej pokazują, że ma on uporządkowanie sekwencyjne, które istotnie odchyła się od uporządkowania losowego. Szczególnie często występującą sekwencją jest wzorzec ABA, w której ten sam rozmówca powtarza się w kroku t+2. Dynamika zabierania głosu jest stosunkowo dobrze opisana jako osobny system, jednak mało wiadomo na temat roli tego zjawiska w interakcji, jego determinantów oraz skutków na poziomie jednostki, całego zespołu, czy kontekstu sytuacyjnego pracy grupy. Praca przedstawia model roli wzorca naprzemiennego zabierania głosu ABA oraz jego związku z procesami związanymi z podejmowaniem decyzji grupowej. W rozumieniu modelu natężenie komunikacji typu ABA jest parametrem porządku kolektywnego procesu przetwarzania informacji w obliczu sprzeczności i niejasności informacyjnej. Uproszczenie dynamiki formalnej do serii następujących naprzemiennie rekurencji mówców sprzęga się z mechanizmem eskalacji sporu na poziomie semantycznym, co ma efekt zarówno dla relacji pomiędzy jednostkami, jak i grupy jako całości. W części empirycznej przedstawiono 3 badania dynamiki interakcji grupowej, której celem było ustalenie konsensusu grupowego. Ich wyniki pokazują, że wzorce ABA zawierają wypowiedzi, których treść sygnalizuje zaistnienie sporu pomiędzy dyskutantami (Badanie 1 i 2), pośredniczą w wymianie sprzecznych argumentów na temat kontrowersyjnej kwestii (Badanie 1) i są charakterystyczne dla fazy podejmowania decyzji polegającej na przetwarzaniu informacji dotyczących opcji decyzyjnych (Badanie 2). Tendencja do organizowania się procesu zabierania głosu we wzorce ABA zwiększa się, gdy grupa dyskutuje na tematy kontrowersyjne i angażujące emocjonalnie (porównanie pomiędzy Badaniami 1 i 2, Badanie 3). Naprzemienna komunikacja znajduje również swoje odzwierciedlenie w końcowych ocenach dotyczących jakości interakcji i w socjogramowych ocenach współrozmówców (Badanie 1 i 2). Powyższy model procesu zabierania głosu zostanie przedstawiony w kontekście szerszego zjawiska – emergencji zjawisk grupowych z dynamicznie toczącego się procesu interakcji, którego proponowanym mechanizmem jest tendencja do utrwalania się charakterystycznych, powtarzalnych wzorców w jego strukturze sekwencyjnej.